

PROMĚNA

Franz Kafka (1883 - 1924)

- narozen v Praze, v židovské rodině
- psál, ale díla si dával do šuplíku, necítil se je vydávat
- většinu děl vdává po Kafkově smrti jeho přítel - Max Brod
- trpěl tuberkulózou
- můžeme nazvat - předchůdce Absurdního drama, nebo Postmoderny
- literární kontext - experimentální proud
 - německý psaná literatura v Čechách
 - psal česky ale nikdy nebyl považován za čecha
- přináší do literatury absurditu
- nemá vlasně definovanou svojí národnost
- komplikované vztahy s rodinou, nedokazal udržet vztah s manželkou
- prvky tvorby: odcízení absurdity, psychoanalýza
- měl nejbližší vztah se svojí mladší sestrou, měl strach s otce který byl na něho hrubý (to právě vidíme v Proměně)
 - **Existencialismus** - zabývá se otázkami existence, smyslu života
 - **Surrealismus** - proměna v brouka, pocity
- děj Proměny je prostě divný, není nic do ponaučení, je to maximalně depresivní

Děj

Řehoř se jednoho rána probudí jako nějaký druh hmyzu. Říká se že to je brouk, ale ono to dokonce není brouk, protože v překladu z němčiny to znamená "domácí škůdce" třeba - komár, krysa... . Reakce Řehoře na tu situaci je divná. Místo panikaření co se to se mnou stalo si říká - no jo tak nestihnu vlak, přijdu pozdě do práce. Je živitelem rodiny - rodiče jsou v důchodu, a sestra je ještě dítě. Otec měl obchod, ale skrachovalo to. Posléze si pro Řehoře přijde jeho šef Prokurista, Řehoř ho nemá rád. Ten ho donutí aby vyšel z pokoje, a Řehořovi se podaří otevřít dveře. Když ho ostatní uvidí tak jsou zhroucení, prokurista utíká. Mezitím když Řehoř mluví notmálně oni slyší jen ty zvířecí zvuky. Kvůli té situaci rodiče jsou donuceni jít do práce, Markétka také. Markétka se stará o Řehoře a ten taky nechce nikoho jiného na starání. Začíná mu chutnat nějaké odpadkové jídlo. Mamka se sestrou přijdou na nápad aby mu vyklidit nábytek z pokoje aby mohl lézt po stěnách, ale Řehoř se jim to snaží zabránit. Ve chvíli kdy se snaží vzít jeho oblíbený obrázek, tak on se ho snaží zabránit, vzniká chaos, na Řehoře spadně nějaká flaška a poraní mu hlavu a zároveň otec ve vstoku po něm hodí jablko a to mu zraní záda. Kvůli slabé funanční situaci rodiče přijmou do doml tři nájemníky - velmi protivní chlapi, vybírají si jídlo podle ochutnání. Řehoř je před nimi skrývan, ale jednoho dne ho zapomněli zavřít, a když Markétka hraje mužům na housle, Řehoře láká hudba a jde za ní. Ti nájemníci poté co ho uvidí dají vypověď z toho bytu. Nakonec i jeho sestra už přestává v něm vidět cokoliv lidského a navrhuje, že by se ho měli zbavit. Končí to smrtí Řehoře, ale z neznámého důvodu. Smrt Řehoře je osvobozením te rodiny a ti najdou najednou chuť do života.

ROZBOR

- lit. druh - epika, próza
- žánr - povídka
 - ale má to okolo 70 stran, takže už trošku novela
- téma - Proměna člověka v hmyz a vývoj vztahu rodiny k tomuto stvoření
- motivy - beznaděj, samota, smutek, nepříjemné vztahy, psychické vyčerpání, smrt
- kompozice - chronologie, tři kapitoly
 1. Vyrovnávání se s tím že se Řehoř stal broukem
 2. rodina se učí fungovat s hmyzem doma
 3. smrt je nakonec pro všechny vysvobozením
- jazyk - spisovný, neutrální slova
- postavy
 - Gregor Samsa - Řehoř Samsa
 - Markétka - sestra Řehoře, nadaná houslistka
 - otec - Herman, nemilosrný
 - matka - snaží se co nejlépe může, stará se
 - nájemníci
- vyprávěč - er-forma
 - je dost ukrytý, neprojevuje emoce, neříká co je dobré a špatné, je mu jedno co se děje
 - a proto nemáme žádné vodítko, jaká interpretace toho díla je správná, každý si to může interpretovat
- časoprostor - byt na maloměstě

Autoři stejné doby

- **Antonie de Saint** - Malý princ - filozofická pohádka
- **Samuel Beckett** - Čekání na Godota - absurdní drama
- **Meyrink** - Golém
- **Proust** - Hledání ztraceného času

Experimentální proud

- počátek 20 st - před 1 sv válkou
- absurdita života, experimenty
- jazykové absurdity
- odcízení a osamělost jedince
- nedorozumění